

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Swifterbant-Zuid

projectnummer: 075.00.11.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie

Datum: 23-09-2020

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om in een gebied ten zuiden van Swifterbant een uitbreiding van het dorp te realiseren. In dit gebied is ruimte voor het realiseren van 828 woningen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel van de inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 13 november 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: zwaar bewolkt, droog, circa 8 °C en matige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen in het landelijk gebied ten zuiden van Swifterbant en betreft een boerderij met landbouwgrond (zie figuur 1). Ten oosten, zuiden en westen grenst het plangebied aan akkers, aan de noordoostzijde aan een aantal paardenweides met stallen. De zuid- en zuidoostzijde van het gebied wordt begrensd door de Biddingweg en de noordwestzijde door de Bisonweg.

Het plangebied bestaat uit twee agrarische kavels omgeven door sloten met permanent oppervlaktewater, en een agrarisch erf. De grond wordt gebruikt voor akkerbouw met teelt van verschillende soorten gewassen.

Op het erf staat een woonhuis en een drietal schuren. Het woonhuis is opgetrokken uit baksteen en heeft een zadeldak bekleed met dakpannen. De voorste en grootste schuur is opgetrokken uit beton en is bekleed met een pannendak. De aangrenzende schuur is opgetrokken uit golfplaten en is eveneens bekleed met een golfplaten dak. De derde en tevens nieuwste schuur is opgetrokken uit metalen platen met een golfplaten dak. Rondom het woonhuis en de schuren is opgaande beplanting aanwezig met verscheidene soorten bomen en struiken.

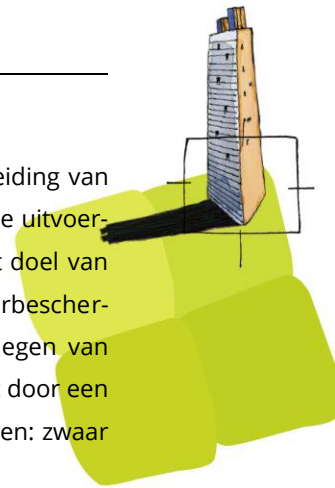
¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Balthasar Bekkerwei 76, 8914 BE Leeuwarden T 058 215 25 15

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood).

Het plan bestaat uit de aanleg van een groot aantal nieuwe woningen en een aantal wegen voor de ontsluiting, ten behoeve van de uitbreiding van het dorp Swifterbant. Hiervoor wordt grond vergraven en vegetatie verwijderd. Mogelijk wordt ook de bestaande bebouwing afgebroken. De watergangen in het plangebied zullen mogelijk niet behouden blijven.

Figuur 2-7. Impressie van het plangebied. Linksboven de binnenkant van de grote schuur; rechtsboven het woonhuis; Links en rechts midden erfaanzicht; Linksonder zicht op de oostelijke akkers vanaf het erf; rechtsonder zicht op het noordelijke gedeelte van de akkers (13 november 2019).

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna ² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 25-11-2019 09:42:46) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten aanwezig zijn. Het betreffen vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën.

In het plangebied zijn naast de gewassen aardappel, suikerbiet en wortel onder andere een aantal algemene grassoorten en kruiden zoals Engels raaigras, akkerdistel, speerdistel, grote brandnetel en Europese hanenpoot gezien. Opgaande beplanting rondom de bebouwing op het erf bestaat uit de soorten zoals es, zwarte els, esdoorn en gewone vlier. Langs en in de watergangen zijn onder andere de plantensoorten riet, glanshaver en grote lisdodde waargenomen. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet in de directe omgeving van het plangebied bekend (Quickscanhulp.nl). Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn deze ook niet in het plangebied te verwachten.

In de bebouwing zijn meerdere openingen onder het pannendak van de grootste schuur waargenomen die mogelijk toegang kunnen bieden naar verblijfplaatsen van, uit de directe omgeving bekende, huismus (Quickscanhulp.nl). Daarnaast zijn er in deze schuur meerdere openingen naar de zolder van het gebouw welke toegang kunnen bieden naar verblijfplaatsen van kerkuil, die eveneens bekend is uit de directe omgeving. Dit zijn onder andere toegangen door gaten in het dak en openingen in het plafond van de schuur richting de zolder.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen waargenomen, namelijk sperwer en buizerd overvliegend over de akkers in het plangebied. Het plangebied kan een onderdeel vormen van het foerageergebied van deze soorten. Het plangebied vormt echter geen hoogwaardig foerageergebied.

Daarnaast kunnen algemenere soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn voorkomen. Bijvoorbeeld kunnen scholekster, meerkoet en wilde eend op de akkers en in de watergangen tot broeden komen. In de schuur zijn nesten van boerenzwaluw waargenomen. Daarnaast kunnen algemene vogelsoorten als merel en vink tot broeden komen in de opgaande beplanting op het erf. .

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

Uit de omgeving van het plangebied (1-5 kilometer) is het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen bekend, zoals gewone en ruige dwergvleermuis (Quickscanhulp.nl). De openingen en kieren in de daken en plafonds van de schuren en de ruimte tussen de gevel en golfplaten kunnen toegang bieden en leiden tot verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mogelijk is het plangebied onderdeel van het foerageergebied van genoemde soorten vleermuizen. Het grootste deel van het plangebied vormt door het ontbreken van beschutting door opgaande beplanting en intensief agrarisch gebruik echter geen hoogwaardig foerageergebied. Alleen het erf en de westrand zijn van betere kwaliteit. Aaneensluitende opgaande beplanting ontbreekt in het plangebied waardoor het plangebied niet geschikt is als (belangrijke) vliegroute voor vleermuizen.

Het plangebied vormt marginaal geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten haas en egel (Quickscanhulp.nl). Voor deze soorten geldt in de provincie Flevoland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Binnen een straal van een kilometer van het plangebied is het voorkomen van niet-vrijgestelde bever bekend (Quickscanhulp.nl). Het plangebied vormt geen foerageergebied of leefgebied voor bever, door het ontbreken van brede watergangen met bossen rond dichtbegroeide oevers.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van enkele soorten amfibieën (Quickscanhulp.nl). Tijdens het veldbezoek is een bruine kikker waargenomen in de watergang voor het woonhuis aan de westzijde van het plangebied. Het plangebied vormt geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker of gewone pad. Deze soorten kunnen zich voortplanten in de watergangen binnen het gebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Flevoland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Voor meer kritische niet-vrijgestelde soorten, zoals de uit de omgeving bekende alpenwatersalamander, ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Ook ontbreekt geschikt voortplantingswater voor deze soort in de directe omgeving van het gebied. Deze en andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn gezien de terreingesteldheid niet in het plangebied te verwachten.

Beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de directe omgeving van het plangebied en/of het ontbreken van geschikt biotoop. Zo ontbreken wateren met een rijke oever- en watervegetatie voor de uit de omgeving (1-5 kilometer) bekende grote modderkruiper (Quickscanhulp.nl).

TOETSING

Er gaan mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus en kerkuil verloren door de werkzaamheden in het plangebied. Nader onderzoek is nodig om aan- of afwezigheid van huismus en kerkuil in de bebouwing vast te stellen. Op basis van dit nadere onderzoek zal worden bepaald of een ontheffing voor de Wnb voor beschermde soorten noodzakelijk is.

en noorden van het plangebied ligt een bosgebied, gescheiden van het plangebied door een 70 meter brede strook met aantal paardenweides en stallen. Er is door de afstand en de aard van de ontwikkeling geen negatief effect van het plan te verwachten op in het bosgebied broedende vogels. Het plangebied, met name de randen met sloten, kan in de huidige situatie worden gebruikt als foerageergebied door vogels met jaarrond beschermde nesten, maar is door het intensieve agrarische gebruik van lage kwaliteit voor soorten zoals buizerd, kerkuil en ransuil. Ze zullen voor een groot deel gebruik maken van hoogwaardiger foerageergebied in de omgeving zoals wegbermen, bosranden en groenstroken in de bebouwde kom. Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor deze vogels. Ook in de nieuwe situatie zal het gebied naar verwachting langs de randen geschikt foerageergebied behouden; in aan te leggen groenstroken in de woonwijk kan ook extra foerageergebied van betere kwaliteit ontstaan. Daarnaast blijft in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op soorten met jaarrond beschermde nesten die broeden buiten het plangebied kunnen daarom worden uitgesloten.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Door de sloop van de bebouwing in het plangebied gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Nader onderzoek is nodig om aan- of afwezigheid van vleermuizen in de bebouwing vast te stellen. Op basis van dit nadere onderzoek zal worden bepaald of een ontheffing voor de Wnb voor beschermde soorten noodzakelijk is.

Het plangebied vormt gezien de huidige inrichting geen hoogwaardig foerageergebied. Door de ontwikkelingen verandert het gebied als foerageergebied van vleermuizen, maar het zal eerder in kwaliteit toenemen dan afnemen door aanplant van houtige beplanting in de woonwijk. Verder is momenteel in de omgeving in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. De

ontwikkelingen hebben dan ook geen negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen. Door de ontwikkeling treedt geen negatief effect ten aanzien van essentiële vliegroutes op.

Bij uitvoering van het plan gaan naar verwachting geen vaste verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren verloren. Daarnaast is het plangebied niet geschikt als foerageergebied voor beschermde niet-vrijgestelde zoogdiersoorten. Bij de aanleg van de wijk zijn dan ook geen negatieve effecten op beschermde niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren te verwachten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen binnen de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Flevoland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de soortgroepen planten, reptielen, vissen en ongewervelden kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten doordat het plangebied geen geschikt biotoop vormt voor deze soorten.

Gebiedsbescherming

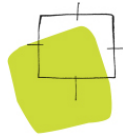
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN – de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor provincie Flevoland uitgewerkt in het Omgevingsplan Flevoland en de bijbehorende Omgevingsverordening Provincie Flevoland.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het plangebied ligt op een afstand van circa 4,5 kilometer ten zuidoosten van een in het kader van de Wnb beschermd gebied, te weten Natura 2000-gebied Ketelmeer & Vossemeer. Daarnaast ligt het Natura 2000-gebied IJsselmeer op circa 5,5 kilometer afstand. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN is gelegen op ruim 3,5 kilometer ten zuiden van het plangebied. Tussen het plangebied en het IJsselmeer liggen onder andere wegen en bebouwing. Het meest nabije stikstofgevoelige Natura 2000-gebied betreft het gebied Rijntakken en dit ligt op 9,5 km afstand.

Tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN ligt voornamelijk agrarisch gebieden wegen.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van de Natura 2000-gebieden Ketelmeer & Vossemeer en IJsselmeer. Het plangebied is gescheiden van de Natura 2000-gebieden door bebouwing, (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Over grote afstand kan in potentie sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden, daar het hier om een woningbouwplan van aanzienlijke omvang gaat. Daarom is een AERIUS-berekening gemaakt waaruit blijkt dat bij aanleg en gebruik sprake is van een depositie van 0.00 mol N/ha/jaar op relevante Natura 2000-gebieden (zie AERIUS-berekening d.d. 29-11-2019). Bij deze berekening is uitgegaan van materiaal Stage Klasse IV.

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggend gebied en de aard van de ontwikkeling, kunnen met betrekking tot het voorgenomen plan negatieve effecten op het NNN worden uitgesloten. Deze ontwikkeling is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie (d.d. 13 november 2019) is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkeling een onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Nader onderzoek naar aan- of afwezigheid van huismus, kerkuil en vlermuizen (waaronder laatvlieger) op het agrarische erf binnen het plangebied is noodzakelijk. Op basis van dit nadere onderzoek zal worden bepaald of een ontheffing voor de Wnb voor beschermde soorten noodzakelijk is.

Bij uitvoering van het plan dient daarnaast rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden, mits gewerkt wordt met materiaal uit Stage Klasse IV. Een vergunning van de Wnb is in het kader van de stikstofdepositie dan ook niet nodig.

Ten aanzien van andere aspecten treden als gevolg van het plan geen negatieve effecten op ten aanzien van voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten van Wnb beschermde gebieden.

Een nadere analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve effecten op het NNN en is ook op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.